

PATVIRTINTA

Telšių r. Tryškių Lazdynų Pelėdos gimnazijos
direktorius

2017 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V- V1-179

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TELŠIŲ R. TRYŠKIŲ LAZDYNŲ PELĖDOS GIMNAZIJOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo gimnazijoje tvarkos aprašas (toliau Aprašas) nustato gimnazijos lygmens prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą saugios nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkos kūrimui gimnazijoje, vykdančioje priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, neformaliojo švietimo programas (toliau – gimnazija).

2. Prevencija Apraše suprantama kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.

3. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką gimnazijoje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Psichologinė mokinių savijauta ir saugumas gimnazijoje susijęs su emocine mokinių, gimnazijos darbuotojų, tėvų (toliau – gimnazijos bendruomenės nariai) gerove, jų tarpusavio santykiais.

4. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus gimnazijos mokinius, padeda išvengti problemų (pvz., patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą. Tiems mokiniams, kuriems visai gimnazijai taikomos prevencijos priemonės yra nepaveikios ir jų nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

5. Intervencija Apraše suprantama kaip gimnazijos vadovo, pavaduotojų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų gimnazijos darbuotojų (toliau – gimnazijos darbuotojai) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.

6. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme.

II SKYRIUS GIMNAZIJOS LYGMUO

7. Saugios aplinkos gimnazijoje kūrimas apima glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: gimnazijos veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus gimnazijos mikroklimato kūrimą, mokinių pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) įtraukimą / įsitraukimą.

8. Gimnazijos veikla ir valdymas:

8.1. atsakomybė: gimnazijos vadovas atsako už Aprašo įgyvendinimą gimnazijoje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi gimnazijos darbuotojai;

8.2. vertybės: gimnazija puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarba, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų gimnazijos darbuotojų elgesys ir veikla;

8.3. elgesio normos: gimnazijoje susitariama dėl elgesio taisyklių (normų), kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus / laukiamas, tiek neleistinas / nepageidaujamas mokinių elgesys, numatomi mokinių skatinimo, motyvavimo už pozityvų elgesį priemonės ir būdai, jie yra žinomi ir suprantami visiems gimnazijos bendruomenės nariams, jais vadovaujasi kiekvienas gimnazijos darbuotojas, siekdamas atpažinti ir pastiprinti pozityvų mokinių elgesį;

8.4. reagavimo į smurtą ir patyčias gimnazijoje tvarka: gimnazijos vadovas įsakymu patvirtina smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo gimnazijoje tvarką, kurioje:

8.4.1. visi gimnazijos darbuotojai reaguoja į smurtą ir patyčias nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių;

8.4.2. praneša apie smurtą ir patyčias žodiniu ar rašytiniu būdu (priedas Nr.1) klasės vadovui, soc. pedagogai arba direktoriaus pavaduotojai ugdymui;

8.4.3. veiksmų seka: smurto ar patyčių situacijoje dalyvavusios pusės parašo pasiaiškinamus, pasikalba su klasės vadovu ar vadovais, soc. pedagoge arba direktoriaus pavaduotoja ugdymui bei informuojami tėvai;

8.4.4. jei gimnazijos darbuotojas patiria smurtą ar patyčias ar pats smurtauja ar tyčiojasi informuojamas gimnazijos vadovas;

8.4.5. išanalizavus įvykį numatomos reikalingos priemonės: švietimo, medicinos, policijos, VTAS ar kitų institucijų pagalba.

8.5. Gimnazijos bendruomenės nariai supažindinami su Aprašu per Pedagogų tarybos posėdį, klasių valandėles, tėvų susirinkimų metu. Aprašas patalpinamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

9. Gimnazijoje vykdomas mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

9.1. integruojant į dalyko (-ų) ugdymo turinį;

9.2. įgyvendinant prevencines programas;

9.3. integruojant į neformaliojo vaikų švietimo veiklas, organizuojant prasmingas, bendruomeniškumą, savanorystę, pilietiškumą, saviraiškų dalyvavimą skatinančias veiklas;

9.4. klasės valandėlių metu.

10. Gimnazijos pedagogai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

11. Pozityvus gimnazijos mikroklimatas kuriamas:

11.1. per bendruomenės narių santykius palankius asmenybės ūgčiai, paremtus tarpusavio pagarba, parama, pasitikėjimu, bendromis vertybėmis. Puoselėjant mokinių stiprybes ir galias, skatinant ir stiprinant bendrumo, tapatumo ir priklausymo gimnazijos bendruomenei jausmą;

12. Pozityvus gimnazijos mikroklimatas kuriamas:

12.1. įvertinant esamą situaciją;

12.2. sprendimų ieškant kartu diskutuojant ir tariantis visiems bendruomenės nariams;

12.3. planuojant tinkamas prevencijos ir intervencijos priemones;

12.4. įgyvendinant numatytas priemones.

12.5. įsivertinant priemonių veiksmingumą.

13. Mokinių pozityvios vertybės formuojamos:

13.1. mokiniams dalyvaujant gerinant gimnazijos mokymo(si) aplinką;

13.2. dalyvaujant pilietinėje, socialinėje ir kitoje bendruomeninėje veikloje.

14. Tėvų įtraukimas:

14.1. skatinant dalyvauti saugios mokymosi aplinkos kūrimu, atstovauti gimnazijai vietos bendruomenėje;

14.2. konsultuojant, informuojant patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos gimnazijoje kūrimo klausimais.

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

TELŠIŲ R. TRYŠKIŲ LAZDYNŲ PELĖDOS GIMNAZIJA PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

_____
Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____ .	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

TELŠIŲ R. TRYŠKIŲ LAZDYNŲ PELĖDOS GIMNAZIJA
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ FORMA

_____
Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą:	
Kas pranešė apie smurtą:	
Kada įvyko smurtas (data, val.):	
Kur įvyko smurtas:	
Kokia smurto forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____ .	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio smurtą</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris smurtavo</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio smurtą</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje smurto situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu smurtą:	
Vaiku, kuris smurtauja:	
Stebėtojai:	
Smurto dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	